Marieke Poelmann

EEN EILAND IN DE TIJD

Zonder ouders,
zonder kinderen

2022 Prometheus Amsterdam

Ik ben nooit klaar geweest om je te ontvangen,
ook al heb ik veel op je gewacht.

Brief aan een nooit geboren kind

Voor elke vrouw die denkt dat ze het gewicht van een lege buik alleen moet dragen.

PROLOOG

Er staat een lege wieg op zolder. Veilig verborgen achter een houten schot dat ik af en toe een stukje opzijschuif. Ik kijk voorzichtig, beschaamd. Als je iets te graag wil, krijg je het niet. En als je iets niet wil, belandt het op zolder.

'Weet je zeker dat je 'm niet wilt hebben?' vroeg mijn moeder. Ze keek me indringend aan. Mijn ouders gingen verhuizen. Weg uit het huis waar ik opgroeide, op naar het huis waar ze oud hadden moeten worden. Ik was negentien en stond op het punt om voor een jaar naar Parijs te vertrekken.

'Jullie hebben er alle drie in gelegen,' zei ze veelbetekenend.

Ik knikte en wierp een blik op het gevlochten bamboe, de witte stof met kleine blauwe bloemetjes. Het idee van een baby was nog te ver weg om iets bij de wieg te voelen, anders dan een lichte afkeur voor de jarentachtigesthetiek. Ik wilde weg. Uit mijn geboortestad, het land uit zelfs, maar vooral uit dit gesprek.

'Ik weet het niet,' zei ik naar waarheid. 'Kun je 'm niet op Marktplaats zetten?'

Ze deed het niet. Het voelt als een dooddoener om te zeggen dat ik haar daar dankbaar voor ben. Ik had gelukkig geen idee dat ik een paar jaar later mijn beide ouders zou moeten begraven.

Ik herinner me de foto in mijn geboorteboek. Mijn moeder in het tegenlicht, naast de wieg met mij in haar buik. Haar lange rok, haar gevouwen handen daar waar mijn hoofdje in haar bekken rustte. Ze keek door haar getinte montuur dat haar gezicht voor zeker de helft bedekte. Verzonken in een geënsceneerde mijmering over mijn bolle babylijf. Een week later lag ik in de wieg.

JAAR 1

– 1 –

'Doe je de deur open?' vraagt Joost. Ik sta voor hem, dichter bij de voordeur dan hij met de sleutelbos al in mijn hand. Ik wil ja zeggen, maar het gaat niet. Er schiet een steek door mijn onderbuik. Ik buig mijn knieën naar de grond en grijp met mijn vrije hand naar mijn buik.

'Wat is er?' vraagt Joost.

'Steek,' zeg ik en opnieuw voel ik een felle pijnscheut in mijn onderbuik. Precies in het midden, onder mijn navel. Joost hurkt naast me en legt zijn hand op mijn onderrug.

'Shit... Moet je ongesteld worden?'

Ik haal mijn schouders op. Ik heb oprecht geen idee, er is geen peil op te trekken. Voor de zekerheid heb ik een menstruatiecup in. Meer als bezwering; ik hoop juist dit keer eens niet ongesteld te worden. Ik heb namelijk al ruim twee weken grotere, gespannen borsten en elke geur lijkt uit verschillende componenten of lagen te bestaan. Zo onderscheid ik in de geur van onze den in de achtertuin – Wilbert heet hij – plotseling precies het verschil tussen aarde, naalden en hars. En de geur van het zweet van de man voor me in de trein laatst kon ik feilloos onderverdelen in uien, huidvet en rubber. Ik ben al ruim een week

vreselijk opvliegend, ga om niets van huilen naar lachen in luttele seconden. Het zou zo mooi zijn... De test was ruim een week geleden negatief, maar dat zegt niet alles, misschien was het nog te vroeg. Misschien had ik toch met ochtendurine moeten testen. Ik heb er niet nog een gedaan.

De pijn zakt, ik krabbel omhoog en open de deur. In de gang begroet Loes ons met haar krakende miauw, haar voerbakje zal wel leeg zijn.

'Geef jij haar even eten?' vraag ik aan Joost en ik schiet de wc in. Ik check de cup, geen bloed te zien. De pijn is even snel verdwenen als-ie op kwam zetten.

'Gaat het?' vraagt Joost als ik de kamer in loop.

'Ja, ik weet niet wat het precies was.'

Samen maken we onze lunch klaar. Als we aan tafel zitten, zie ik dat we de olijfolie zijn vergeten. Ik sta op en loop naar de keuken. Halverwege de terugweg naar de tafel zak ik in elkaar. Alsof er een mes in mijn onderbuik steekt, zo voelt het. Ik kan even niet bewegen en blijf gehurkt op de keukenvloer zitten, mijn armen om mijn knieën heen. Ik zie sterretjes. Joost schiet van zijn stoel en komt naar me toe.

'Jemig... Zo erg?'

Ik knik, hij aait mijn rug. Als de pijn wegzakt, mijn zicht stabiliseert en Joost me omhoog helpt, voel ik een golf opzetten. Ik ren naar de wc en verwijder opnieuw de menstruatiecup. Ineens zit hij tot de rand toe vol, donkerrood. Mijn baarmoeder trekt zich samen in hevige krampen. Als ik beter kijk, zie ik dat er iets in de cup drijft. Ik voel geen afschuw of afkeer, enkel een niet te negeren drang om te weten wat dat iets is. Ik pak wat toiletpapier en vis het din-

getje uit de cup. Het is zo'n twee centimeter lang en ongeveer een centimeter breed. Leverkleurig, stevig. Ik vouw twee nieuwe vellen toiletpapier dubbel en leg het erop. Het lijkt een soort zakje te zijn, een zakje met een aderige structuur. Het doet me denken aan een alien, of een orgaan. Iets buitenaards, of juist binnenmenselijks.

'Joost...?' roep ik zwakjes. De kramp komt en gaat nog steeds, het is alsof ik van binnenuit word uitgewrongen. 'Volgens mij heb ik een miskraam...'

'Niet!' Ik hoor zijn voetstappen snel naderen, de deur van de wc gaat op een kier.

'Wacht, stop. Ik weet niet of je dit wilt zien.' De deur sluit zich weer.

'Oké...' zegt Joost. 'Zal ik hier blijven staan?'

'Ja, doe maar.'

'Je valt niet flauw?' vraagt hij bezorgd. 'Als je denkt dat je flauwvalt, moet je het zeggen. Dan kom ik binnen.'

'Ik val niet flauw.' Ik puf de volgende lading kramp weg. 'Wat moet ik ermee doen?' vraag ik vertwijfeld. Ik staar naar het dingetje op het papier. Er heeft zich een rozerode kring omheen gevormd van bloed dat is opgenomen door het toiletpapier.

'Misschien moet je er een foto van maken,' oppert Joost door de wc-deur heen. 'Voor de arts?'

'Ja, dat is misschien wel een idee... Kun je mijn telefoon geven?'

Ik hoor hoe hij de woonkamer in loopt en weer terugkomt. De deur gaat op een kier, zijn hand komt erdoorheen met mijn telefoon erin. Ik reik naar voren en pak hem aan.

'Dank je.'

Ik fotografeer het dingetje, mijn duim ernaast om de schaal aan te geven.

'Gedaan. En nu?' vraag ik aan de wc-deur.

'Tja... Ik denk dat je het gewoon maar door moet spoelen.'

Ik knik naar de deur, vouw het papier voorzichtig dubbel en laat het tussen mijn benen in de toiletpot vallen. Ik zucht diep en trek door.

'Jemig...' zegt Joost als ik de wc uit kom. 'Dus toch, je was zwanger.'

Ik druk mijn hoofd tegen zijn borst en knik. Hij kust mijn haar en houdt me vast.

'Dat is ergens goed nieuws, het kán dus wel.'

Ik haal mijn schouders op en druk me dichter tegen hem aan.

'Misschien moeten we het een naam geven...' zegt hij voorzichtig. 'Dan was dit B...'

'Stop,' zeg ik resoluut. 'Niet de namen. Dan zijn die ook weg.'

'Oké, niet de namen,' zegt hij sussend.

– 2 –

'Tja, het kan van alles zijn geweest,' zegt dokter Van der Heijden als ik een paar dagen later bij haar in haar spreekkamer zit.

Ik kijk haar verbaasd aan.

'Mogelijk was het een stolsel,' zegt ze. 'Dat kan er ook zo uitzien.'

Ik frons mijn wenkbrauwen, ik weet hoe een stolsel eruitziet en dit leek er in de verste verte niet op. Dit leek op

een embryo met een vruchtzakje, ik heb het gegoogeld.

'Ik heb er een foto van gemaakt,' probeer ik.

'Die hoef ik niet te zien, hoor,' zegt Van der Heijden vastberaden.

'O...' Ik laat de hand zakken waarmee ik mijn telefoon alvast in de aanslag hield en durf niet aan te dringen. Ik heb een afspraak bij mijn gynaecoloog in de Jan van Goyenkliniek in Oud-Zuid. Ik kom er al tien jaar. Wat begon met kankerangst door jarenlang afwijkende uitstrijkjes – die na pijnlijke onderzoeken altijd met een sisser afliepen – moet deze maand overgaan in een fertiliteitsbehandeling. Ik ben er klaar mee: het hopen en wachten, het geklooi met mijn cyclus. Soms zitten er vijfendertig, maar meestal vijfenveertig dagen tussen mijn menstruaties. Waar ik eerst van plan was een jaar te wachten voor ik naar de dokter zou stappen, duwden de miskraam en de totaal onverwachte zwangerschapsaankondiging van Laura me regelrecht deze spreekkamer in.

Laura leek bijna beschaamd toen ze het vertelde, zelf waarschijnlijk nog nauwelijks bekomen van de schok van haar ontdekking. Een kind stond bij haar en Wouter nog niet direct op de planning. Samen met Julia liep ik het restaurant binnen in de Amsterdamse Pijp. Laura zat al op ons te wachten aan een tafeltje bij de bar, ze droeg een wijd blauw jurkje. Het was een van de laatste mooie dagen van de zomer. Ik had mijn favoriete rok aan, een zachtgele vintage vondst met knopen in het midden. Erop droeg ik een wikkeltopje waarin mijn borsten voor mijn doen gigantisch leken. Ze waren één – oké twee – van de redenen geweest waarom ik vermoedde zwanger te zijn, maar dat idee had

ik narrig van me af geduwd na de negatieve test eerder die week.

'Bubbels?' stelde ik een tikje recalcitrant voor toen ik de kaart bekeek. Ik had de gewoonte opgevat om met extra veel toewijding te drinken na een tegenvallende zwangerschapstest.

'Eh, nou...' begon Laura.

Ik keek haar over de menukaart heen aan en hield mijn adem in. Julia sloeg haar hand voor haar mond en begon te lachen zodra Laura vertelde dat ze al bijna drie maanden zwanger was.

'Ik kwam er pas heel laat achter,' zei ze verontschuldigend. Ik gluurde over de rand van de tafel en zag dat ze zelfs al een klein buikje had dat zich aftekende onder de ruimvallende blauwe stof. Ik voelde mijn ogen vollopen en slikte een paar keer.

'Jemig...' zei ik vol ongeloof. 'Gefeliciteerd...'

Ik deelde zo goed als ik kon in haar voorzichtige blijdschap, excuseerde me en schoot naar de wc's. Ik kon nog net het hokje op slot draaien voordat ik in oncontroleerbare schokken begon te huilen. Ik vond het pathetisch en egoïstisch van mezelf, maar kon het tegelijkertijd niet helpen. Laura was op dat moment de laatste van wie ik had verwacht dat ze zou aankondigen in verwachting te zijn. Ik was er totaal niet op voorbereid. Vroeger op de middelbare school maakten we met het clubje vriendinnen waar Laura en ik deel van uitmaakten wel eens grapjes over wie er als eerste een kind zou krijgen. Ik was niet de enige die ervan uitging dat ik eerder aan de beurt zou zijn dan Laura. Met trillende handen belde ik Joost.

'Laura is zwanger,' viel ik met de deur in huis.

'Joh, wat leuk voor haar,' zei Joost meteen.

'Ja...' zei ik snotterend. 'Ik vind het een beetje moeilijk...'

'Dit draait niet om jou,' zei Joost direct. 'Wees gewoon blij voor haar.'

'Ze moet er zelf ook nog een beetje aan wennen volgens mij hoor,' wierp ik snikkend tegen. Joost zei niets.

'Waar ben je nu dan?' vroeg hij.

'Op de wc...'

'Je moet er voor haar zijn, dit heeft niets met jou te maken.'

Ik knikte en probeerde te stoppen met huilen. We hingen op. Ik nam wat wc-papier en werkte voor de spiegel mijn uitgelopen make-up bij. Ik nam een slok water, beet stevig mijn kiezen op elkaar en ging terug naar onze tafel.

Achteraf was ik op dat moment zelf ook in verwachting, al trekt dokter Van der Heijden dat bij dezen in twijfel.

'Dus u denkt dat ik niet zwanger was?' vraag ik verward. 'Ik had allerlei symptomen die ik nog nooit eerder heb gehad.'

Ze heft kort haar handen. 'We weten het niet hè. Het zou kunnen, maar met een cyclus van meer dan vijfendertig dagen gaan we ervan uit dat er geen eisprong plaatsvindt. Dus erg waarschijnlijk is het niet.'

Ik slik en besluit snel te schakelen. Ze hoeft me niet te geloven, ik weet wat ik heb gezien en gevoeld. Als ze me maar zo snel mogelijk verder helpt.

'Hoe dan ook, ik wil graag starten met een vruchtbaarheidsbehandeling. U heeft het medicijn ooit eerder wel eens genoemd dat mij zou kunnen helpen, iets met een C...'

'Clomid!' zegt ze enthousiast, alsof ik haar vraag naar

haar favoriete dagcrème. 'Juist, laten we eerst even kijken hoe de eierstokken er nu uitzien, maar in principe zouden we kunnen starten met 50 milligram.'

– 3 –

Het is ongewoon warm voor het vroege najaar, zomers en zacht. Ik ren met mijn buurvrouw Lieke over het strand bij ondergaande zon, de hemel staat in brand.

Het is eb en het strand ligt vlak en uitgestrekt voor ons. Hardlopen lijkt vanzelf te gaan vanavond, de schoonheid om ons heen is overweldigend en de temperatuur precies goed.

'Ben je al gestart met de medicijnen?' vraagt Lieke.

Ik had haar verteld over het fertiliteitstraject waar we mee zijn begonnen. De eerste ronde zit erop. Ik heb vijf dagen hormoonpillen geslikt, nu is het kijken of ze aanslaan en er een eisprong op gang komt. Het voelt alsof ik eindelijk een eerlijke kans krijg. Met een beetje geluk worden Lieke en ik tegelijk zwanger.

'Dat zou echt onwijs leuk zijn!' zegt ze. Lieke kijkt even naar haar schoenen, dan weer voor zich. 'Al ben ik wel een beetje bang dat ik misschien eerder zwanger word dan jij...'

Ik zeg dat ze zich geen zorgen hoeft te maken. Ik meen het, het zal wel loslopen. Misschien duurt het bij mij iets langer dan bij haar, maar met Clomid is het bij 75 procent van de vrouwen binnen drie maanden raak, las ik. En Lieke en Jordy zijn pas net begonnen met proberen een tweede kind te krijgen, de kans is groot dat we enigszins gelijk zullen oplopen. Net als bij Laura hoop ik daar vurig op, al ligt die nu wel al minstens drie maanden op mij voor. Met

Lieke zou een gelijktijdige zwangerschap misschien nog wel extra leuk zijn. Ik beeld me in hoe we hier over een jaar samen achter twee kinderwagens lopen en glimlach.

'Deze duinovergang of de volgende?' vraag ik. De zon gaat snel onder. We kiezen de eerste en hebben het over bang zijn in het donker, de eeuwige angst als vrouw om de struiken in getrokken te worden.

'Wij zijn echt te gevaarlijk om nu te verkrachten,' lacht Lieke terwijl ze speels tegen mijn elleboog slaat. Ik lach wat ongemakkelijk mee en zie voor me hoe een gestalte uit het helmgras opdoemt. Je zal uitgerekend daar zwanger van raken... Ik ril kort en schud de gedachte van me af. We beklimmen het steeds donker wordende duin en dalen in een sprintje af.

Misschien moet ik je schrijven. Omdat dat nu eenmaal is wat ik doe, wat ik kan doen. Je bent er nog niet, je bestaat technisch gezien niet eens, maar voor mij ben je er al wel. Een follikel van 14,7 millimeter. Ik zag je in een donderwolk van drie schakeringen grijs, je wordt voor de tweede keer opgemeten deze week. Zoals ik zelf vroeger werd gemeten voor de linnenkast op de overloop, strak tegen de kastdeur met het papieren meetlint. De plakbandjes raakten vergeeld in het zonlicht, het blauw en roze van het lint zelf bleef fel. Met mijn rug stond ik tegen de lachende beren aan. Die mevrouw met dat potlood is mijn moeder, je oma. Ze legde haar zachte hand vlak boven mijn hoofd en zette een streepje op de kastdeur met mijn naam en de datum erbij. Haar zal je niet ontmoeten, mij hopelijk wel.